

Cuir na céimeanna in ord, aithin an t-athrá, aimsigh an fabht

Súil thapa ar an gceacht

Tosaigh le patrún bualadh bos agus stampála a dhéanann an rang le chéile agus fiafraigh cén chuid a thagann ar ais arís is arís eile. Taispeáin conas cártaí bualadh bos agus stampála a chur in ord, cuir ciorcal timpeall ar an athrá bualadh bos–stampáil, ansin cuir cárta léime in áit cárta amháin agus tabhair fabht air. Cuireann na grúpaí sraith mheasctha de chártaí céimeanna in ord (damhsa, patrún ciumhaise nó slachtú an tseomra), cuireann siad ciorcal timpeall ar an athrá, ansin cuireann siad paca fabhtach réamhullmhaithe ina áit, déanann siad na céimeanna, aithníonn siad an chéim mhícheart agus ceartaíonn siad í. Taifeadann siad an t-athrá, an fabht agus an ceartú ar leathanach na Dialainne Imscrúdaithe, ansin roinneann siad samplaí d'athrá ón saol laethúil agus ócáidí inar tharla céim mhícheart.

Cuspóirí foghlama

- Cártaí céimeanna a chur in ord le haghaidh taisc agus an chuid a athdhéantar a aithint
- Fabht i seicheamh céimeanna a aimsiú agus a cheartú

Sula mbuailfidh an clog – ullmhúchán

Priontáil agus gearr sraith ghlan amháin de chártaí céimeanna agus sraith fhabhtach réamhullmhaithe amháin, mar aon le cárta ceartaithe a mheaitseálann léi, do gach grúpa an lá roimh ré; cuir gach sraith i mála ar leith ionas go bhfanfaidh na pacáí glana agus na pacáí fabhtacha scartha óna chéile. Glan beagán spáis ar an urlár le haghaidh na gníomhaíochta. Bíodh criáin réidh agat chun ciorcal a chur timpeall ar an athrá.

Ábhair

Mír	Líon	Do gach	Foinse	Ionadach saor
sraitheanna cártaí céimeanna don damhsa ranga, don phatrún ciumhaise agus do shlachtú an tseomra (7 gcárta i ngach sraith)	1	grúpa	leagan inphriontáilte a chuirtear ar fáil	scríobh na céimeanna céanna ar nótaí greamaitheacha nó ar phíosáí seanchárta
sraitheanna fabhtacha réamhullmhaithe de chártaí céimeanna (an tsraith cheart agus cárta fabhtach amháin curtha isteach inti cheana féin: léim uair amháin; ciorcal glas; leabhar faoin gcathaoir)	1	grúpa	seomra ranga	athscríobh cárta atá sa phaca cheana le peann luaidhe chun an chéim mhícheart a thaispeáint agus fág sa phaca é
cártaí ionadacha cearta don cheartú (buail bos faoi dhó; triantán gorm; leabhar ar an tseilf)	1	grúpa	seomra ranga	coinnigh cárta ceart breise amháin ón tsraith ghlan
leathanaigh ón Dialann Imscrúdaithe	1	dalta	leagan inphriontáilte a chuirtear ar fáil	páipéar bán le trí cheannteideal ghearra: athrá, fabht, ceartú
páipéar cearnógach	1	grúpa	seomra ranga	páipéar bán le greille shimplí tarraingthe air
criáin nó pinn luaidhe chun ciorcal a chur timpeall ar an athrá	1	grúpa	seomra ranga	aon pheann luaidhe sa seomra ranga

Pointe sábháilteachta

Glan spás ar an urlár sula ndéanann na grúpaí an damhsa nó seicheamh an tslachtaithe, ionas nach dtitfidh aon duine thar mhálaí ná thar chosa cathaoireacha agus iad ag bogadh agus ag stopadh ina staic.

Céimeanna teagaisc

- **Ag Tosú:** Déan bualadh bos–stampáil–bualadh bos–stampáil–bualadh bos–stampáil uair amháin tú féin, ansin iarr ar an rang páirt a ghlacadh. Fiafraigh cén chuid a thagann ar ais arís is arís eile; glac le 'bualadh bos–stampáil' nó leis an bpíosa dhá bhuille. Coinnigh éadrom é agus coinneigh siar na focail 'athrá' agus 'fabht' go dtí an taispeántas.
- **Céimeanna, athrá agus fabhtanna:** Leag trí chárta bualadh bos agus trí chárta stampála in ord, cuir ciorcal timpeall ar an bpéire bualadh bos–stampáil agus tabhair 'an t-athrá' air, ansin cuir cárta léime in áit cárta stampála amháin, déan an seicheamh, tabhair fabht ar an léim agus cuir an stampáil ar ais. Lig do gach smaoineamh dul i bhfeidhm sula dtugann tú isteach an chéad cheann eile. Cuir béim air gur botún sna céimeanna é fabht, ní botún sa duine.
- **Cuir na cártaí in ord agus cuir ciorcal timpeall ar an athrá:** Tabhair sraith ghlan mheasctha amháin do gach grúpa. Cuireann siad na cártaí in ord, déanann siad na céimeanna uair amháin chun seiceáil, ansin cuireann siad ciorcal timpeall ar an bpíosa a athdhéantar le crián. Fiafraigh cé na céimeanna a thagann ar ais agus cé na céimeanna nach dtarlaíonn ach uair amháin. Nuair a bheidh an t-am istigh, fág an stiall ghlan ordaithe slán ar leataobh.
- **Aimsigh an fabht:** Tabhair a phaca fabhtach réamhullmhaithe do gach grúpa mar aon leis an gcárta ceartaithe a mheaitseálann leis — ná sleamhnaigh cárta mícheart isteach agus iad ag féachaint ort. Déanann na grúpaí na céimeanna, stopann siad nuair a mhothaíonn rud éigin mícheart, ainmníonn siad an cárta fabhtach, cuireann siad an cárta ceartaithe ina áit agus déanann siad arís é. Mol an ceartú, ní an té a rinne an botún.
- **Taifead an méid a fuaireamar:** Coinnigh an t-iarratas sa Dialann gearr: an t-athrá le ciorcal timpeall air (ainmnigh na cártaí sin nó greamaigh iad), an fabht agus an ceartú. Níl i gcóip iomlán de na seacht gcéim ach rogha. Siúil timpeall agus éist le habairt amháin faoin bhfabht agus faoin gceartú ó gach grúpa.
- **Cá háit eile a bhfuil athrá i bhfolach?:** Tosaigh an plé leis an gcóta a chur ort roimh an ngeansaí mar fhabht gléasta, ansin meall uathu samplaí eile: curfaí amhrán, rannta scipeála, cniotáil, cluichí bualadh bos sa chlós agus dul i líne. Cuir caint na ndaltaí i bhfocail arís agus úsáid na téarmaí 'athrá' agus 'fabht'; coinneigh an ton cairdiúil — taispeánann fabhtanna dúinn cad atá le ceartú.

Cad ba cheart a fheiceáil

Cuireann na grúpaí na seacht gcárta in ord sa chaoi is go dtagann an péire a dhéantar trí huair ar dtús agus go bhfuil an chríoch aonuaire ag an deireadh; is é an t-athrá ná céim chun tosaigh/buail bos faoi dhó (A), cearnóg dhearg/triantán gorm (B), nó tóg an leabhar/cuir ar an tseilf é (C). Sa phaca fabhtach, aithníonn siad an cárta léime, an cárta ciorcal glas nó an cárta faoin gcathaoir mar an fabht agus cuireann siad an cárta ceartaithe ina áit. Má chuireann grúpa ciorcal timpeall ar na seacht gcárta ar fad, níor scar siad an chríoch aonuaire amach fós — fiafraigh cén chéim nach dtarlaíonn ach uair amháin.

Míthuiscintí agus idirghabhálacha

- **Ciallaíonn fabht go bhfuil an duine amaideach nó go ndearna sé rud éigin mícheart d'aon ghnó.** — Coinnigh an cárta léime in airde agus abair gur botún sna céimeanna é an fabht, ní botún sa pháiste. Mol an ceartú mar an chuid chliste nuair a chuireann siad an cárta ceart ar ais.
- **Is cuid den athrá gach cárta, fiú an chríoch: stad i do staic, réalta bhuí nó brúigh isteach na cathaoireacha.** — Taispeáin an cárta deireanach agus fiafraigh: An dtagann an ceann seo ar ais arís is arís eile, nó an uair amháin amháin a tharlaíonn sé? Iarr orthu ciorcal nua a chur timpeall ar an bpéire a thagann timpeall arís is arís agus air sin amháin.
- **Is cuma cén chéim dhifriúil atá ann chomh fada is go bhfuil seacht gcárta i líne fós.** — Déan an seicheamh fabhtach agus stop nuair a bhriseann sé an patrún. Fiafraigh cad a bhí siad ag súil leis ar an gcárta sin, ansin cuir an cárta ceartaithe ina áit agus déan arís é ionas go mbraithfidh siad an patrún ag teacht ar ais.

Difreáil

Ag teacht chun cinn	Ag forbairt	Inniúil
• Leag an chéad chárta agus an cárta deireanach den tsraith ghlán amach don ghrúpa ionas nach mbeidh orthu ach na cúig chárta sa lár a chur in ord, ansin lig dóibh an cárta a thosaíonn an t-athrá, an cárta fabhtach agus an cárta ceartaithe a ghreamú sa Dialann in ionad scríobh.	• Tar éis dóibh ciorcal a chur timpeall, iarr orthu an tasc a rá ar bhealach níos giorra: déan an chuid seo trí huaire, ansin an chríoch — agus a mhíniú cén fáth ar bhris an cárta fabhtach an patrún sula gcuireann siad an cárta ceartaithe ina áit.	• Athscríobh an seicheamh glan mar 'déan [an chuid seo] trí huaire, ansin [an chríoch]' agus aimsigh áit eile ón saol laethúil ina bhféadfadh céim mhícheart an tasc céanna a mhilleadh.

Nasc traschuraclaim

Nasc le Ceol agus Corpoideachas — is samplaí d'athrá ón saol laethúil iad curfaí amhrán, rannta scipeála agus cluichí bualadh bos sa chlós atá ar eolas ag an rang cheana féin.